

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 1348
Konu : Yazılı Soru Önergesi

23 Haziran 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25/03/2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7216-12236/26067 sayılı yazınız.

Eskişehir Milletvekili F. Murat SÖNMEZ'e ait 7/7216 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ve ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

**ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ F.MURAT SÖNMEZ'İN 7/7216 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

İşyerlerinde bir hizmet akdine dayalı ve sigortalı olarak çalışırlarken, 4857 sayılı İş Kanununun 25/II maddesinde belirtilen “ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri” dışındaki nedenlerle işlerini kaybedip, yeni bir iş bulmak ve işsizlik ödeneği almak üzere Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne (İŞKUR) bağlı il müdürlüklerine bizzat müracaat ederek kaydını yaptıran işsizlere; 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu hükümleri kapsamında İŞKUR tarafından “işsizlik ödeneklerinin ödenmesi”, “hastalık ve analık sigortası primlerinin yatırılması”, “yeni bir işe yerleştirilme çalışmalarının yapılması”, “meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimlerinin sağlanması” hizmetleri verilmektedir.

Ayrıca, genel ekonomik kriz veya zorlayıcı sebeplerle iş yerindeki haftalık çalışma sürelerini geçici olarak önemli ölçüde azaltan veya iş yerinde faaliyeti tamamen veya kısmen geçici olarak durduran işverenlerin işçilerine, çalıştırılmadıkları en fazla üç aylık süre için işsizlik sigortasından kısa çalışma ödeneği uygulanmakta iken 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen geçici madde ile; 2008 ve 2009 yıllarında kısa çalışma için yapılan başvurulara münhasır olmak üzere, kısa çalışma için öngörülen azami üç aylık süre, altı ay olarak uzatılmış; kısa çalışma ödeneği miktarı da % 50 oranında artırılmıştır. Ekonomik krizden etkilenen işyerlerinin kısa çalışma uygulaması talepleri Bakanlığımız İş Müfettişlerince incelenmekte ve ekonomik krizden etkilenen işyerlerinde kısa çalışma uygulamasına gidilmektedir. Kısa çalışma süresinin altı ay daha uzatılmasında Bakanlar Kurulunun yetkisi bulunmaktadır.

İşlerini kaybeden işsizlere yönelik olarak İŞKUR tarafından yapılan “yeni bir işe yerleştirilme çalışmaları” sonucunda, mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın bir iş bulunamayan işsizlerin, “meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri” kapsamında iş piyasasında istihdam imkanı fazla olan mesleklerde iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirilerek, işyerlerinde iş bulabilmelerini kolaylaştırmak veya kendi işlerini kurmalarına yardımcı olmak amacıyla; “meslek edindirme eğitimlerinin”, “meslek geliştirme eğitimlerinin” ve “gelişen yeni teknolojilere uyum sağlama eğitimlerinin” verilmesi için İŞKUR tarafından, kamu ve özel eğitim/öğretim kurumlarından, üniversitelerden, eğitim için yeterli mekana, donanım, ekipmana ve deneyime sahip olup, Milli Eğitim Bakanlığınca eğitim vermek üzere yetkilendirilen özel eğitim firmalarından, özel kesim işyerlerinden, özel mesleki eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden, işçi-işveren meslek kuruluşlarından, meslek odalarından, dernek, vakıf vb. sivil toplum kuruluşlarından, özel kanunlarla kurulan banka ve kuruluşlar ile bunlara bağlı işyerlerinden mesleki eğitim hizmeti satın alınarak işgücü yetiştirme kursları düzenlenmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız koordinasyonunda, ilgili tüm kurumların katılımıyla hazırlanan ve kamuoyunda İstihdam Paketi olarak bilinen 5763 sayılı Kanun ile temel olarak istihdamı zorlaştıran idari ve mali yükler azaltılmış, genç ve kadın istihdamı teşvik edilmiş ve nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamayı sağlayacak düzenlemeler yapılmıştır.

18-29 yaş arası gençlerin ve kadınların istihdamını artırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile gençlere ait SSK priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması sağlanmıştır.

5763 sayılı Kanun ile, istihdam üzerindeki yüklerin azaltılması amacıyla yönelik olarak özel sektörde 50 veya daha fazla işçi çalıştıran işverenlerin eski hükümlü ve terör mağduru çalıştırma yükümlülüğü kaldırılmış, buna karşılık kamudaki kontenjanlar artırılmıştır. Ayrıca özürü istihdamı teşvik edilerek, zorunlu özürü istihdamında işveren sigorta primi oranının Hazinece ödenmesi sağlanmıştır. Zorunlu olmadığı halde özürü çalıştırılması halinde de işveren sigorta priminin yarısının Hazinece ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Bunların yanısıra, "kriz" şartlarına uygun olarak, yeni tedbirler alınmaya devam edilmektedir. Bu kapsamda, Hükümetimiz tarafından kapsam ve maliyet olarak ülkemizde bugüne kadar uygulanmış en büyük ekonomik paketlerden biri açıklanmış bulunmaktadır. Yasal düzenleme çalışmaları devam eden "Teşvik ve İstihdam Paketi", esas olarak yeni yatırımlara yönelik devlet yardımlarına, aktif işgücü programlarının güçlendirilmesine ve kredi garanti desteğine ilişkin yeni sistemler içermektedir.

Yeni yatırımlara yönelik olarak geliştirilen bölge ve sektör esaslı Yeni Yatırım Teşvik Sistemine göre, ülkemiz gelişmişlik durumlarına göre 4 bölgeye ayrılmış ve 12 başlıkta toplanan sektörlerde yapılan büyük yatırımların desteklenmesi öngörülmüştür. Teşvik araçları olarak vergi indirimleri, istisnaları ve muafiyetleri, işveren pirim hissesinin karşılanması, yatırım yeri tahsisleri ve faiz desteği kullanılmıştır. Birinci ve ikinci bölgede teknoloji gerektiren yatırımların, üçüncü ve dördüncü bölgelerde ise emek yoğun yatırımların teşvik edildiği Yeni Yatırım Teşvik Sistemine göre;

Yeni yatırımların SSK primi işveren hissesinin, birinci bölgede 2 yıl, ikinci bölgede 3 yıl, üçüncü bölgede 5 yıl, dördüncü bölgede ise 7 yıl boyunca tamamı Hazinece karşılanacaktır.

Kurumlar vergisi oranı, birinci bölgede % 10, ikinci bölgede % 8, üçüncü bölgede % 4, dördüncü bölgede ise % 2 olarak belirlenmiştir.

Yatırıma katkı payı, birinci bölgede büyük projelerde % 30 diğerlerinde % 20, ikinci bölgede büyük projelerde % 40 diğerlerinde % 30, üçüncü bölgede büyük projelerde % 50 diğerlerinde % 40, dördüncü bölgede ise büyük projelerde % 70, diğerlerinde % 60 olarak belirlenmiştir.

Üçüncü bölgede kredi faizinin 3 puanını, dördüncü bölgede 5 puanını Hazine karşılayacaktır.

Tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektöründe faaliyette bulunan ve asgari 50 kişi çalışan işletmelerden 2010 sonuna kadar 3 ve 4'üncü bölgelere taşınanlardan 5 yıl süreyle, Kurumlar Vergisi % 20 yerine %5 oranında tahsil edilecek ve mevcut çalışanların yanı sıra yeni işe alınanlar için SSK pirim desteği verilecek olup, nakliye giderleri Hazinece karşılanacaktır.

Yeni yatırım teşvik sisteminden 2010 yılı sonuna kadar başlamış olan yatırımlar yararlanacaktır.

Aktif işgücü programlarının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi kapsamında;

Kısa süreli geçici istihdam sağlayan okul, hastane vb. sağlık kurumlarındaki bakım ve onarım işleri, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü, çevre düzenlemesi, arazi ıslahı, park, bahçe düzenlemesi gibi Toplum Yararına Çalışma Programlarına (TYÇP) aktarılan kaynak artırılarak 120 bin işsize doğrudan istihdam olanağı sağlanacaktır.

Vasıflı işgücü ihtiyacının karşılanması ve işgücünün mesleki becerilerinin geliştirilmesi amacıyla İŞKUR tarafında 200 bin işsize meslekli eğitim verilecektir.

10 bin kişiye girişimcilik eğitimi verilerek, geliştirilen projelere KOSGEB tarafından 4.000 TL hibe verilecektir.

İş tecrübesi olmayan gençlere deneyim kazandırmak ve iş bulma olanaklarını artırmak amacıyla verilecek işbaşı eğitimleri çerçevesinde meslek lisesi, dengi ve üstü eğitim mezunu 100 bin genç stajyer olarak istihdam edilecektir. Bu kişilere 6 aya kadar İŞKUR tarafından günlük 15 TL ödeme yapılacaktır.

Nisan 2009'daki mevcut istihdama ilave olarak işe alınan işçilerin sosyal güvenlik primleri, asgari ücret üzerinden 6 ay boyunca Hazine tarafından karşılanacaktır. Başvuru süresi 2009 sonunda sona erecek olup, Bakanlar Kurulunca başvuru süresi ve yararlanma süresi 6 ay uzatılabilir.

Özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilecek, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurumlarının etkinliği artırılacak ve istihdam şurası toplanacaktır.

Kredi desteği ile ilgili olarak, KOBİ'lere yönelik Kredi Garanti Sistemi başlatılmıştır. Bu kapsamda, Hazinece kredi garanti kurumlarına ilk etapta 1 milyar TL kaynak aktaracak ve bu kaynakla en az 10 milyar TL'lik krediye kefalet sağlanmış olacaktır. KOBİ'lere sağlanan kredilerin yüzde 65'ine kredi garanti kurumu tarafından kefalet verilecektir. Kredilerden yıllık cirosu 25 milyon TL'nin altında ve en fazla 250 çalışanı olan KOBİ'ler yararlanacak olup, sözkonusu paketin yasalaşmasını müteakip 2 yıl içinde alınan krediler bu sistem kapsamında değerlendirileceklerdir.

Diğer yandan 2004-2009 yılları arasında,

	İŞE GİREN	İŞTEN AYRILAN	MEVSİMLİK İŞE GİREN	MEVSİMLİK İŞTEN ÇIKAN
2004	3.655.960	3.447.303	1.077.327	1.226.531
2005	6.024.236	5.924.230	2.254.482	2.273.596
2006	8.586.126	7.791.903	3.151.388	3.128.141
2007	9.347.397	8.881.701	3.696.883	3.686.603
2008	10.808.097	10.831.648	4.070.965	4.051.841
2009**	1.486.743	1.341.343	715.840	238.723

2004 yılı Mayıs-Aralık ayları arasındır.

** Ocak- Şubat 2009

Kapanan İş yeri sayısı: 2002 yılında 118.411, 2003 yılında 91.555, 2004 yılında 78.350, 2005 yılında 105.296, 2006 yılında 119.566, 2007 yılında 122.591, 2008 yılında 98.606'dır.

